

Прилог бр. 2.

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА ФОЧА СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна/умјетничка област Општа психологија.

Одлуком Научно-наставног вијећа Медицинског факултета Фоча, Универзитета у Источном Сарајеву, број: 01-3-160 од 13.04.2023. године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурс, објављеном у дневном листу “Глас Српске” од 05.04.2023. године, за избор у академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна област Општа психологија.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије ¹ са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1.проф. др Ирена Стојковић, редовни професор, предсједник Научна област: Друштвене науке Научно поље: Психологија Ужа научна/умјетничка област: Општа психологија Датум избора у звање: 20.09.2022. године Универзитет у Београду факултет/академија – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
2.проф. др Шуајб Солаковић, ванредни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Психологија Ужа научна/умјетничка област: Општа психологија Датум избора у звање: 28.09.2018. године Универзитет у Источном Сарајеву факултет/академија – Филозофски факултет
3.проф. др Бојана Маринковић, ванредни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Психологија Ужа научна/умјетничка област: Развојна психологија Датум избора у звање: 27.12.2021. године Универзитет у Источном Сарајеву факултет/академија – Филозофски факултет

¹ Комисија се састоји од најмање три наставника из научног или умјетничког поља, од којих је најмање један из уже научне или умјетничке области за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

На претходно наведени конкурс пријавио се 1 (један) кандидат:

1. доц. др Оливера (Борислав) Калајџић

2². -

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања („Службени гласник Републике Српске“, број: 2/22), Статут Универзитета у Источном Сарајеву и Правилник о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатима за изборе у звања, Научно-наставном вијећу Медицинског факултета Фоча и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси сљедећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Одлука о расписивању конкурса број 01-С-93-XLVIII/23 од 30.03.2023. године, Сенат Универзитета у Источном Сарајеву
Дневни лист, датум објаве конкурса
„Глас Српске“, 05. 04. 2023. године
Број кандидата који се бира
Један (1)
Звање и назив уже научне/умјетничке области, за коју је конкурс расписан
академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна област Општа психологија
Број пријављених кандидата
Један (1)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Оливера (Борислав) Калајџић
Датум и мјесто рођења
01.10.1983. године у Бањалуци
Установе у којима је кандидат био запослен
Медицински факултет, Универзитет у Источном Сарајеву
Звања/радна мјеста

² Навести све пријављене кандидате (име, име једног родитеља, презиме).

Сарадник у настави за научну област Психологија (2007-2009), Асистент за научну област Психологија (2009-2013), Виши асистент за ужу научну област Општа психологија (2013-2018), Доцент за ужу научну област Општа психологија (2018-).
Научна област
Општа психологија
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
Друштво психолога Републике Српске
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Универзитет у Источном сарајеву, Филозофски факултет (2002.- 2007. година)
Назив студијског програма, излазног модула
Одсјек за психологију
Просјечна оцјена током студија ³ , стечено академско звање
Дипломирани психолог
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет (2007. - 2012. година)
Назив студијског програма, излазног модула
Магистарски студиј из психологије
Просјечна оцјена током студија, стечено академско звање
Магистар психолошких наука
Наслов магистарског/мастер рада
<i>Мотивација и интелектуалне способности ученика као индикатори квалитета читања</i>
Ужа научна/умјетничка област
Општа психологија
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
Универзитет у Источном Сарајеву, Филозофски факултет (пријава теме 18.12.2014. године, одбрана дисертације 08.12.2017. године)
Наслов докторске дисертације
<i>Особине личности и визије будућности адолесцената</i>
Ужа научна област, стечено академско звање
Општа психологија, доктор психолошких наука
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
1. Универзитет у Источном Сарајеву, Медицински факултет, асистент, 2009-2013. године 2. Универзитет у Источном Сарајеву, Медицински факултет, виши асистент, 2013-2018. године 3. Универзитет у Источном Сарајеву, Медицински факултет, доцент, од 2018. године
3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора
Радови штампани у цјелини: 1. Рапаић, Д, Недовић, Г, Кулић, М, Ристић, С, Илле, Т, Гајић, М, Калајић, О, Тадић, В. (2011). <i>Детекција, детерминација и праћење дјете са сметњама у развоју у општини Фоча</i>, V Међународни научном скуп <i>Специјална едукација</i>

и рехабилитација данас, Зборник радова, 88-94.

2. **Калајић, О.** (2012). Социјално-статусна обиљежја као детерминанте социјалне фобије код адолесцената. *Биомедицинска истраживања*, 3(2), 26-232
3. **Калајић, О.** и Павловић, А. (2013). Квалитет читања у себи ученика основних и средњих школа на територији општине Фоча. *Директор школе*, 2, 137-150.
4. Павловић, А, Мاستило, Б, Бројчин, Б, **Калајић, О.** и Рашевић, Љ. (2014). Детерминанте ставова студената медицине и здравствене његе према особама са ометеношћу. *Биомедицинска истраживања*, 5 (2), 52-59.
5. **Калајић, О.** (2014). Мотивација и личне карактеристике ученика као фактори функционалне брзине читања у себи. *Зборник радова са научног скупа Наука и глобализација*, 8 (2), 1269-1282.
6. Вуксановић, Г. и **Калајић, О.** (2015). Релације између особина личности и професионалне оријентације ученика. *Зборник радова са научног скупа Наука и слобода*, 9 (2), 1071-1086.
7. Вуксановић, Г, **Калајић, О.**, Ћаласан, С, Зечевић, И, Павловић, А, Мастило, Б. и Вуковић, Б. (2015). Социјално-статусна обиљежја као детерминанте при одабиру типова професионалних интересовања ученика“. *Настава*, 1, 104-115.
8. **Калајић, О.**, Вуксановић, Г, Рашевић, Љ, Павловић, А, Мастило, Б, Зечевић, И, Ћаласан, С. и Вуковић, Б. (2015). Социо-демографске детерминанте школског успјеха. *Биомедицинска истраживања*, 6 (2), 138-145.
9. Перућица, Р. Зечевић, И. **Калајић, О.** (2016). Разлике у ученичким процјенама стилова рада наставника зависно од општег школског успјеха ученика. *Нова школа*, XI, (2), 113-119.
10. Мастило, Б, Зечевић, И, Бакоч, А, **Калајић, О.**, Ћаласан, С, Вуковић, Б. и Вуксановић, Г. (2016). Способност визуелног и аудитивног памћења код дјеце млађег школског узраста. *Биомедицинска истраживања*, 7 (2), 141-148.
11. Бакоч, А, Одовић, Г, Мастило, Б, **Калајић, О.**, Зечевић, И, Ћаласан, С, Вуковић, Б. и Вуксановић, Г. (2016). Повезаност социјалне компетенције и антисоцијалног понашања код ученика са интелектуалном ометеношћу. *Унапређење квалитета живота дјеце и младих, Тематски зборник II дио*, 441-448.
12. Јоковић, С, Павловић, Ј, Хаџивуковић, Н, Ћевић, Р, Вилотић, С, **Калајић, О.** И Куцурски, Љ. (2016). Организација рада медицинских сестара које спроводе

кућну негу и лечење. *Инспириум* 16-17, 12 – 15.

13. **Калајџић, О.** и Вуксановић, Г. (2016). Мотивација и школски успјех ученика основних школа. *Радови Филозофског факултета*, 18, 275-291.
14. Перућица, Р, Вуксановић, Г, **Калајџић, О**, Зечевић, И. (2017). Улога родитеља и њихов однос према дјетету у периоду научно - технолошких и друштвених промјена. *Нова школа* 7 (1), 198- 210.
15. Зечевић, И, Мاستило, Б, Бакоч А, **Калајџић, О**, Перућица Р, Вуксановић Г, Паласан С, Вуковић, Б. (2017). Социјална интеракција дјеце са оштећењем вида. *Унапређење квалитета живота дјеце и младих, Тематски зборник*, 249-260.
16. Паласан С, Доброта Давидовић Н, Вуковић, Б, **Калајџић, О**, Вуксановић, Г. (2017). Био-психо-социјални модел поремећаја флуентности говора. *Унапређење квалитета живота дјеце и младих, Тематски зборник*, 309-318.
17. **Калајџић, О.** (2017). Процјене ученика средње школе о будућој професионалној каријери. *Учење и настава*, 3 (2), 229-242.
18. **Калајџић, О.** (2017). Корелација између психолошких карактеристика адолесцената и њиховог страха од будућности, *Биомедицинска истраживања*, 8 (2), 144-152.
19. Сладоје-Бошњак, Б, Перућица Р, **Калајџић О.** (2017). Desirable characteristics for employment of students with disabilities in private and public sector. *eLearning 8th Conference on e-Learning 2017*, 93-96.
20. **Калајџић, О**, Бакоч, А, Вуксановић, Г, Перућица, Р, Зечевић И. (2017). Relations between curiosity and quality of reading of elementary school students. *eLearning 8th Conference on e-Learning 2017*, 144-147.

Радови штампани у изводу и научне конференције:

1. **Калајџић, О**, Машнић, Ј. (2012). Карактеристике ученика као одреднице квалитета читања у доба дигитализације друштва. Научни скуп Међународног значаја *Појединац, породица, друштво у транзицији*, Косовска Митровица 2012, Књига сажетака, 96-97.

Научне монографије:

1. Рапаић, Д, Недовић, Г, Одовић, Г, Кулић, М, Маринковић, Д, Јовановић Симић, Н, Илле, Т, Голубовић, Ш, Гајић, М, **Калајџић, О**, Тадић, В. (2012). Детекција, евиденција и праћење дјеце са сметњама у развоју на подручју Републике Српске. Универзитет у Источном Сарајеву, Медицински факултет Фоча – монографија.

Радови после последњег избора/реизбора⁵**Монографија:**

- 1. Калајић, О. (2022).** *Личност младих и поглед у будућност*. Фоча: Медицински факултет. ISBN 978-99976-968-4-7 COBISS.RS-ID 137106945

Монографија „Личност младих и поглед у будућност“ проучава појам визије будућности, указује на значај овог појма за животе младих особа и пружа свеобухватан и систематичан приказ савремених научних сазнања о њему. Уз то, у монографији, ауторка приказује и властито истраживање о визији будућности младих. Монографија се састоји из теоријског и емпиријског дијела, као и завршног дијела у оквиру ког је дискусија са закључцима. Такође, ауторка се позива на богату литературу која обухвата и најсавременија дјела у области истраживања ове појаве. У поглављу *Теоријски оквир* дата су теоријска одређења појмова младости и адолесценције, и опште карактеристике ових животних раздобља у различитим сферама развоја младих: физичкој, емоционалној, когнитивној и социјалној. Затим, у тај оквир смијешта се појам визије будућности и пружа детаљан увид у теоријска и емпиријска истраживања о њему. У дијелу који је посвећен емпиријском истраживању имамо могућност да се упознамо са методологијом истраживања и са обимним налазима о визији будућности младих и њеној повезаности са страхом од будућности као и са тим како перцепција будућности, особине личности и социјалне карактеристике предвиђају визију будућности младих. Добијени налази темељно су анализирани и упоређени са налазима ранијих истраживања и актуелним друштвеним дешавањима у којима одрастају адолесценти.

Радови штампани у цјелини (научни часописи и Зборници конференција)

- 1. Бакоч, А., Калајић, О., Зечевић, И., Мاستило, Б. (2018).** Социјално понашање и школски успјех ученика са интелектуалном ометеношћу. *Нова школа*, XIII (1), 115-125.

Квалитет социјалног развоја зависи од утицаја многобројних фактора, попут породице, школе, вршњака. Добра социјална прилагођеност је предиктор добре друштвене афирмације, док социјално неприхватљиво понашање може имати утицај на академски, емоционални и бихејвиорални развој дјетета. Циљ овог истраживања је испитивање разлике у социјалном понашању ученика, које је посматрано кроз социјалну компетенцију и антисоцијално понашање, у односу на школски успјех. Узорак је чинило 50 ученика са лаком интелектуалном ометеношћу (у даљем тексту ЛИО), као експерименталне групе, и 50 ученика типичног развоја (у даљем тексту ТР) као контролне групе. У узорак су укључени ученици од 2. до 5. разреда. У циљу добијања потпуног увида у социјално понашање ученика коришћена је Скала социјалног понашања у школи - SSBS - 2 (School Social Behavior Scale, Second Edition, Merrell, 2002). Резултати су показали да постоји статистички значајна разлика у развијености социјалне компетенције у односу на школски успјех, како ученика са ЛИО ($p = 0,005$), тако и ученика ТР ($p = 0,000$). С друге стране, школски успјех није условио разлике у испољавању антисоцијалног понашања ученика са ЛИО ($p = 0,540$), док је разлика уочена код ученика ТР ($p = 0,001$). Добијени резултати потврђују теоријско становиште о важности социјалне компетенције у цјелокупном функционисању особе, укључујући постизање позитивних академских исхода.

2. Бакоч, А., **Калајић, О.**, Бројчин, Б., Глумбић, Н. (2018). Скала интеракције са особама с ометеношћу: провјера факторске структуре. *Специјална едукација и рехабилитација*, 17(2), 151-164.

Испитивање ставова према особама с ометеношћу је поље интересовања бројних аутора последњих година. У складу са тим, употребљаване су различите скале за мјерење ставова, на друштвеном и персоналном нивоу. Најшире примјењивана скала за мјерење ставова на персоналном нивоу је Скала интеракције са особама с ометеношћу. Она је дизајнирана да мјери ставове у погледу нелагодности коју особе могу осјећати приликом ступања у социјалне интеракције са особама с ометеношћу. Циљ истраживања је утврђивање факторске структуре Скале интеракције са особама с ометеношћу. У истраживање су укључена 462 студента Медицинског факултета Фоча који похађају три студијска програма: Медицина, Специјална едукација и рехабилитација и Здравствена њега. У циљу утврђивања факторске структуре скале примјењена је екстракција главних компоненти са ортогоналном варимакс ротацијом. Резултати су показали да се издвајају два фактора која објашњавају 37,69% варијансе и именована су као Емпатија и Нелагодност и страх. Из ове верзије скале изостављена су три ајтема са малим факторским засићењем. Неслагање с другим ауторима у односу на број добијених фактора намеће потребу за провјеравањем структуре скале на различитим и бројним узорцима ради провјере инваријантности скале у различитим контекстима.

3. **Калајић, О.** и Перућица, Р. (2018). Модел самопоштовања у адолесцентској доби. *Биомедицинска истраживања*, 9(2), 217-223.

У савременој психолошкој литератури постоји читав низ радова о самопоштовању и значају високог или ниског нивоа самопоштовања за адаптивно и малдаптивно понашање особе. Самопоштовање се дефинише као резултат формирања појма о себи, односно као вредновање или евалуација себе. Оно је изузетно важно у периоду адолесценције када су промјене у доживљавању и понашању често пресудне за будући живот, задовољство самим собом, однос с другим људима и успјешност у активностима и улогама које преузимају. Истраживачи из ове области наводе да су понашање, па чак и способности адолесцената увијек у складу са сликом коју имају о себи. Самопоштовање је важна компонента здравог развоја адолесцента и успјешне транзиције у свијет одраслих. Из тог разлога у раду се дефинише појам самопоштовања, објашњавају димензије и значај самопоштовања и наводе резултати новијих истраживања самопоштовања у популацији адолесцената. Кључне ријечи: самопоштовање, адолесценција, развој самопоштовања, значај самопоштовања.

4. Зечевић, И., Мاستило, Б., Бакоч, А., Вуксановић, Г., **Калајић, О.**, Перућица, Р. (2018). Социјална компетенција и антисоцијално понашање слијепих ученика и ученика типичног развоја. *Хрватска ревија за рехабилитацијска истраживања*, 54 (1), 24-36.

Социјална компетенција подразумијева способност постизања властитих циљева, уз истовремено одржавање позитивних односа с другима. Код особа с оштећењем вида њен значај огледа се у развоју позитивног селф-концепта, вишег самопоштовања, асертивнијег понашања и способности прихватања свог оштећења. Циљ истраживања био је испитати развијеност социјалне компетенције и присутност антисоцијалног понашања слијепих ученика и ученика типичног развоја те њихову међусобну повезаност, као и повезаност ових варијабли са сполем и доби ученика. У истраживању је судјеловало 60-оро ученика у доби од 12–17 година: 30 слијепих ученика и 30 ученика без оштећења вида. Процјена социјалне компетенције и антисоцијалног понашања

проведена је кориштењем Скале за процјену социјалног понашања у школи (School Social Behavior Scales; Merrell, 2002). Резултати показују да постоји разлика у развијености социјалне компетенције међу двијема скупинама ученика у корист ученика без оштећења вида, док у погледу испољавања антисоцијалног понашања нису утврђене разлике. Дјевојчице су социјално компетентније и испољавају мање антисоцијалног понашања у односу на дјечаке у објема скупинама ученика, док разлика с обзиром на доб није утврђена. Утврђена је значајна негативна корелација између социјалне компетенције и антисоцијалног понашања у објема скупинама ученика. Добивени резултати упућују на потребу што ранијег препознавања и праћења могућих потешкоћа те креирање и провођење одговарајућих интервенција. Кључне ријечи социјална компетенција; антисоцијално понашање; слијепи ученици.

5. Зечевић, И., Мاستило, Б., Бакоч, А., **Калајић, О.**, Перућица, Р., Вуксановић, Г.(2018). Тактилна стимулација и квалитет живота слијепих особа. *Зборник радова IX Међународна научно-стручна конференција „Унапређење квалитете живота дјеце и младих“*, 113-120.

Тактилна перцепција представља важан канал информација о спољном свијету за слијепе дијете. Имајући у виду значај тактилне стимулације, потребно је од најраније доби обратити пажњу на њен развој. Оштећење вида се негативно одржава на све аспекте функционисања слијепе дјеце. Да би адекватно функционисали у свијету који је креиран за оне који виде, слијепој дјечи је неопходна тактилна стимулација у виду различитих тактилних подражаја. Примјена одговарајућих програма, метода стимулације усмјерених на преостала чула, као и адекватан вербалан подстицај су од изузетне важности. Кроз додир слијепе дјеце истражују, сазнају, уче, манипулишу предметима. Захваљујући додиру слијепе дјеце су у могућности да се образују, крећу и обављају свакодневне животне активности. Све ово заједно доприноси већој продуктивности и независности, а самим тим и бољем квалитету живота. Квалитет живота слијепих особа је недовољно истражен и ограничен на клиничке резултате, стога ово може представљати подстрек за нова истраживања у којима фокус може бити на факторима који утичу на квалитет живота. Кључне ријечи: тактилна перцепција, квалитет живота, слијепе дјеце.

6. Перућица, Р., **Калајић, О.**, Цвјетиновић, В., Бакоч, А., Зечевић, И. (2019). Повезаност приступа учењу и циљних оријентација у учењу код ученика завршних разреда основне школе. *Нова школа*, 14, (2). 7-19.

Циљ овог рада био је да се испита да ли постоји повезаност између приступа учењу и циљних оријентација у учењу код ученика завршних разреда основне школе. Главна хипотеза гласила је да постоји повезаност између приступа учењу и циљних оријентација у учењу код ученика завршних разреда основне школе. Узорак истраживања чинили су ученици седмих, осмих и деветих разреда са подручја Сарајевско – Романијске регије. На основу добијених резултата истраживања добијени је повезаност између приступа учењу код ученика и циљних оријентација у учењу. Ученици који у свом учењу користе дубински приступ учењу показују високу позитивну корелацију са овладавајућом циљном оријентацијом. Корелација дубинског приступа учењу са изведбено – избјегавајућом циљном оријентацијом је негативна, а са изведбено – потврђујућом је ниска и негативна. Ученици са површинским приступом учењу показују високу позитивну повезаност са изведбено – избјегавајућом циљном оријентацијом. Корелација између површинског приступа и изведбено – потврђујуће циљне оријентације и овладавајуће циљне оријентације је јако ниска и готово да и не постоји, с тим да је са изведбено – потврђујућом позитивна а са овладавајућом оријентацијом негативна. Из добијених резултата може се закључити да дубински приступ учењу прати овладавајућу

циљну оријентацију и да се у таквим ситуацијама ради о ученицима који желе да овладају садржајима на прави начин како би проширили своја знања.

7. Перућица, Р., Живановић, С., **Калајић, О.**, (2019). Процјена родитеља о остварености сарадње породице и предшколске установе. *Зборник радова „Наука и настава данас“*, Бијељина: Педагошки факултет, 2(2). 24 – 39.

Процес раног учења и формирања личности почиње у породици и предшколској установи, зато предшколско васпитање и образовање заједно са породичним чини цјелину и тимско дјеловање у циљу квалитетне подршке цјелокупном развоју дјетета. Једно друго не може да искључује, јер само узајамним дјеловањем и квалитетним облицима сарадње можемо осигурати квалитет најинтензивнијег развоја дјетета. Истраживање је обухватило 103 родитеља дјеце узраста од 3-6 година а основни циљ је испитати ставове родитеља о заступљености облика сарадње породице и предшколске установе. У истраживању су обухваћена три облика сарадње (индивидуални контакти и дневни неформални контакти, кутак за родитеље и писмена објављивања, и учешће родитеља у родитељском савјету, групни разговори и дискусије). Резултати су показали да не постоји статистички значајна разлика у ставовима родитеља о заступљености облика сарадње у зависности од пола, броја дјеце у породици као и времена које дјете проводи у вртићу, док је регистрована значајна разлика у ставовима родитеља према индивидуалним контактима и дневним неформалним контактима у зависности од стручне спреме родитеља, и кутку за родитеље и писана објављивања у зависности од стручне спреме и пола родитеља. Аутори не генерализују податке овог мањег истраживања, али свакако указују на значај сарадње породице и предшколске установе, популаризују исту, јер само узајамном сарадњом са родитељима, предшколска установа осигурава темеље раног васпитања и образовања.

8. **Калајић, О.**, Павловић, А., Перућица, Р., Вуксановић, Г., Живановић, С. (2019). Индивидуални и контекстуални чиниоци менталног здравља дјеце школског узраста. *Зборник радова „Наука и настава данас“*, Бијељина: Педагошки факултет, 2(2). 142-158.

Ментално здравље је основа дјечијег социјалног и емоционалног развоја, а тиме и благостања и функционирања током цијелог живота. Иако представља фундаменталну компоненту општег здравља, често је занемарено широм свијета, нарочито у неразвијеним и земљама у развоју. Досадашња истраживања говоре да око половине дуготрајних менталних поремећаја почиње прије 14. године што указује на важност улагања у идентификацију, превенцију, али и третман поремећаја код дјеце и адолесцената. Циљ рада је идентификовати и дати преглед најистакнутијих фактора менталног здравља код дјеце школског узраста. Кориштен је метод теоријске анализе публикованих извора, али и увид у литературу прегледом електронских база података. Идентификовани фактори категорисани су као: индивидуални, социјални и контекстуални. Кључне ријечи: дјеца, ментално здравље, чиниоци менталног здравља.

9. Бакоч, А., **Калајић, О.** (2019). Квалитет породичног живота родитеља дјеце са сметњама у развоју. *Зборник радова X Међународна научно-стручна конференција „Унапређење квалитете живота дјеце и младих*, 325-335.

Родитељи дјеце са сметњама у развоју, као и читаве породице, свакодневно се суочавају са бројним изазовима који започињу већ од самог рођења дјетета. Квалитет живота се дефинише као свеукупно опште благостање, које укључује објективне факторе и субјективно вредновање физичког, материјалног, социјалног и емотивног благостања, укључујући лични развој и сврсисходну активност. Циљ истраживања је испитивање породичног квалитета живота родитеља дјеце са сметњама у развоју. Узорком су обухваћена 122 испитаника, чланова Удружења родитеља дјеце са сметњама у развоју, са подручја Источне Херцеговине и Сарајевско-романијске регије. Највећи проценат испитаника је женског пола (78,7%), док је просјечна старосна доб испитаника 46,97 година ($SD=12,04$). Квалитет живота је процјењиван Скалом породичног квалитета живота (Beach Center Family Quality of Life Scale – Beach FQOL Scale; Hoffman et al., 2006). Резултати су показали да испитаници процјењују квалитет породичног живота задовољавајућим ($AS=81,95$; $SD=24,88$). Најбоље оцијењен домен су Породичне интеркције ($AS=20,38$; $SD=6,98$), а најлошије Емоционално благостање ($AS=12,06$; $SD=4,05$). Није утврђена статистички значајна разлика у процјени квалитета живота у односу на пол ($p=0,115$), радни статус ($p=0,708$), врсту ометености дјетета ($p=0,123$), као и старосну доб родитеља ($p=0,637$). С обзиром на велики значај који породица има у животу сваког појединца, ова студија указује на потребу већег усмјеравања пажње ка породицама дјеце са сметњама у развоју. Кључне ријечи: квалитет живота, родитељи, дјеца са сметњама у развоју.

10. Perućica, R., **Kalajdžić, O.**, Živanović, S. Kaurin, S. (2020). Learning styles in pupils of primary school final grades. *European Journal of Education Studies*, 7(11), 354-367.

Learning styles are a concept that occupies an increasingly important space in pedagogical theory and practice with the aim of improving short-term and long-term teaching outcomes. Kocinski (1984) defines a learning style as the way a person learns most often or the way she/he learns best. In this paper, we have paid special attention to learning styles in pupils in the final grades of primary school, and to what extent the representation of learning styles in pupils depends on gender, age and school success that pupils achieve in learning. In the research, we have used modified diagrams of Kolb's model dividing learning styles into: activists, thinkers/reflectors, theorists, and pragmatists. The sample has consisted of 802 pupils in the final grades of primary school (seventh, eighth and ninth). We have started from the assumption that certain differences exist in the representation of learning styles depending on the gender, age and success of pupils. The obtained results have shown that the given hypothesis has been partially confirmed. Differences in learning styles among pupils depending on their gender have been found in those who use activist's style and thinker's/reflector's style. A significant difference in the representation of learning styles in pupils depending on age has not been registered, while the difference in the representation of learning styles in pupils regarding school success has been found in pupils preferring the style of theorist and pragmatist. The obtained research results will serve the purpose of improving the efficiency of the acquisition of acquired knowledge, and indicate which of the learning styles should be encouraged in pupils.

11. Живановић, С., Перућица, Р., **Калајић, О.**, Вуковић, Б. (2020). Професионална оспособљеност студената педагогије и педагога у школама. *XI Међународна научно- стручна конференција „Унапређивање квалитете живота дјеце и младих“*, 275-280.

Школски педагог је стручни сарадник са поливалентним функцијама и улогама. Подручја рада школског педагога су сложена, комплексна и многобројна те са собом носе велику одговорност и захтијевају професионалну оспособљеност како би се успјешно одговорило на послове који су у домену рада педагога. Циљ истраживања је испитати ставове студената педагогије и педагога у школама о професионалној оспособљености током студија, а основни задатак је испитати разлику између ставова студената педагогије и запослених педагога о професионалној оспособљености коју су стекли током студија. Истраживање је обухватило 32 педагога запослена у основним школама на подручју Републике Српске и 36 студената педагогије друге, треће и четврте године Филозофског факултета Пале. Тестирањем разлике међу артиметичким срединама, дошло се до показатеља да постоји статистички значајна разлика у свим подручјима рада, осим сарадње са родитељима ($p=0,274$), односно педагози који су већ запослени процјењују да су боље оспособљени у току студирања. С обзиром да су подручја рада школског педагога неисцрпна и комплексна, неопходно је перманентно усавршавање и оспособљавање, јер се то директно може довести у везу са квалитетом живота ђеце школског узраста, али и са квалитетом и угледом цјелокупне васпитно-образовне установе каква је школа. Кључне ријечи: школски педагог, професионална оспособљеност, подручја рада.

12. Вуксановић, Г., Бакоч, А., **Калајић, О.** (2020). Улога селф-концепта и самопоштовања адолесцената у њиховом прилагођавању социјалној средини. *Зборник радова „Шести сарајевски дани психологије“*, 237-252.

Селф-концепт, самопоимање, самосвјест, појам о себи, слика о себи, его идентитет, ја, су термини којима се, у зависности од теоријског приступа, означава субјективни доживљај властите личности. Појам о себи представља значајан фактор психичког и социјалног функционисања дјеце и младих и то посебно у виду утицаја на смјер понашања. Можда најосјетљивије раздобље живота за формирање довољно јасног и стабилног селф-концепта јесте период адолесценције. Овај период, сам по себи изузетно турбулентан у терминима психосоцијалне адаптације и физиолошко-морфолошког развоја, пресудан је за адекватно сагледавање, одржавање и експресију слике о себи. У уској релацији са селф-концептом налази се самопоштовање. Оно игра главну улогу у разумијевању самога себе те је осјетљиво на унутрашње и вањске утицаје током адолесценције. Да би адолесценти постали одговорни и зрели чланови друштвене заједнице којој припадају, потребно је да буду свјесни властитих квалитета, да буду свјесни социјалне подршке коју примају (а коју ће и сами пружати другима), те да формирају конзистентно, довољно високо самопоштовање које ће им помоћи у обликовању и одржавању оптималне слике/појма о себи. Кључне ријечи: селф-концепт, самопоштовање, адолесценција.

13. **Kalajdžić, O., Pavlović, J.** (2020). The impact of the Family and Health Workers on Psychosocial Adaptation and the Process of Treatment of Oncological Patients. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*, 8(B), 779-783.

BACKGROUND: Psychological support for patients and their families is of great importance at times when they go through shock, stress, and fear at moments when confronted with diagnosis and treatment. **AIM:** Aim to this study was to examine the influence of family attitudes on psychosocial adaptation and the effect of treatment of patients with malignancies to preserve the integrity of the diseased person in Bosnia and Herzegovina. **METHODS:** The cross-sectional study included 100 patients who were hospitalized at Foca University Hospital, Department of Oncology between September 2019 and December 2019. The survey used a sociodemographic questionnaire as well as a standardized questionnaire to evaluate communication with patients with malignant diseases for the patient and family (CCAT-PF). **RESULTS:** More than half of the respondents (69%) accepted the malignancy. When it comes to communication between health-care professionals and patients, 51% are satisfied with the communication and 49% are not satisfied. Most respondents (62%) hesitate to talk about side effects during treatment with health-care professionals, with a statistically significant difference observed between male and female respondents ($\chi^2 = 6,014$; $p = 0.014$). **CONCLUSION:** The time devoted to the subjects by the physicians as well as the willingness to listen to the patient is important aspects that influence the adaptation of the disease as well as the treatment.

14. **Kalajdžić, O., Pavlović, J.** (2021). Assessment of quality of life patients suffering from breast cancer and lung cancer. *Sanamed*, 16(1), 29-34.

Introduction: Assessment of quality of life is an important subject of research in various disciplines and today it is an integral part of the evaluation of rehabilitation and therapeutic procedures. The aim of the study was to assess the quality of life and to assess the impact of depression on the quality of life in patients with breast cancer and lung cancer. **Material and methods:** The study included 60 people, of whom 30 were diagnosed with lung cancer and 30 with breast cancer. The questionnaire was constructed by researchers for this research. Quality of Life Assessment Questionnaire SF-36 and assessment of depression, Beck Depression Scale. **Results:** The presence of complications is a statistically significant source of differences in the domain of the total physical score, and is not a statistically significant source of differences in other domains from the SF36 questionnaire. Based on the data from the previous table, we can see that the values on the Beck Depression Inventory range from 23 to 35, with $AS = 30.00$ and $SD = 2.584$. **Conclusion:** Respondents who have a higher score on the Beck Depression Inventory also have a higher score on the dimension of physical functioning. **Keywords:** quality of life, malignant diseases, depression, patients.

15. Перућица, Р., **Калајић, О.** (2021). Утицај степена подршке и нивоа захтјева родитеља на однос ученика према учењу. *Настава и васпитање* 70(1), 69-86.

Однос који родитељи имају према учењу веома је значајан за формирање ученичких односа према учењу. Значај овог истраживања огледа се у сазнању колико сам однос ученика према учењу зависи од степена подршке и нивоа захтјева од стране родитеља, и колико се добијена сазнања могу искористити као основа за то на који начин и како родитељи треба да се баве и да посвећују пажњу учењу њихове дјеце. У овом раду однос ученика према учењу посматран је преко двије варијабле - ученичке циљне оријентације у учењу и приступи учењу. У истраживању су учествовала 802 ученика завршних разреда основне школе (седми, осми и девети). Пошло се од претпоставке да одређене разлике постоје међу датим варијаблама. За потребе истраживања кориштен је

инструмент за испитивање приступа учењу, инструмент за испитивање циљних оријентација у учењу и инструмент који мјери ниво захтјева и степен подршке у породичном окружењу. Поузданост инструмената провјерена је Кронбах-алфа коефицијентом. Добијени подаци су показали да постоји статистички значајна разлика у заступљености циљних оријентација и приступа учењу код ученика у зависности од нивоа захтјева и степена подршке коју им родитељи пружају. Ученици чији родитељи пружају висок степен подршке имају више заступљену овладавајућу циљну оријентацију и заступљенији дубински приступ учењу, без обзира на ниво захтјева које постављају. Педагошка препорука која се из ових резултата може извући јесте да родитељи треба да дјечи пруже велику подршку у активностима учења како би постигли што боље резултате.

16. Perućica, R., **Kalajdžić, O.**, Pavlović, J, Sladoje Bošnjak, B., Kaurin, S., Cvjetinović, V. (2021). Students satisfaction with interaction and communication during online classes in the covid-19 pandemic, *Journal of International Scientific Publications*, 19, 122-131.

Covid-19 has undoubtedly affected all segments of human life, and thus education. Teachers and students around the world have faced a great challenge: to switch to various forms of online teaching through different platforms in the shortest possible time. Because teaching was thus forced rather than freely chosen, various factors influenced how successful online teaching would be. As one of the key elements of good and quality teaching, Meyer cites the establishment of good communication between teachers and students (Meyer, 2005). In this paper, we have examined the differences in student satisfaction with interaction and communication regarding online teaching during the Covid-19 pandemic depending on the academic achievement in their studies and the study year. We have started from the assumption that certain differences exist between the given variables. Total of 356 students of the Faculty of Medicine in Foča participated in the research. The obtained results show that there are differences in students' satisfaction with interaction and communication during online classes depending on the study year ($X^2 = 30,721$, with $p = 0,000$), students in the second study year have the least satisfaction with interaction and communication during online classes, while students in the sixth year show the highest satisfaction. The second part of the results says that there are no differences in students' satisfaction with interaction and communication during online teaching depending on the academic success they achieve during their studies.

17. Živanović, S., Perućica, R., **Kalajdžić, O.** (2021). Representation of illustrations in primary school textbooks. *Nastava i vaspitanje*, 70(3), 319-332.

A textbook is a basic and compulsory teaching aid, written on the basis of a prescribed curriculum. The accompanying materials in the textbook are certainly illustrations that, in addition to serving the basic text, can also have a significant effect on the student. The aim of this research was to examine the representation of illustrations in textbooks used from the first to the sixth grade of primary school. The analysis was performed on forty elementary school textbooks approved for use by the Ministry of Education of the Republic of Srpska, with the basic unit of analysis being the illustration in the textbook. The obtained research findings show that in both the first and the second triad, illustrations without elements of wit are more represented, although the number of witty illustrations is at an enviable level, illustrations directly related to the content of the text predominate, drawings in both triads are most represented, and the largest number of illustrations have an intellectual value. A comparative analysis of the illustrations in the first and second triads shows that the differences can be read in terms of the categories of representation of illustrations on the pages and the functions of

facilitating the memory or comprehension of the text. The obtained results are encouraging because they confirm the success of the assumptions for effective learning in accordance with age characteristics certain illustration requirements have been met, and the study can provide useful information to textbook developers, teachers, parents, and illustrators, given that illustrations are a structural element of a textbook to which students should be referred. The results can also be useful for shaping and deeper operationalization of art and graphic requirements in the textbook and influence improvement of textbook quality standards.

18. Калајић, О., Перућица, Р., Вуксановић, Г., Павловић, Ј. (2021). Ниво опаженог стреса и академски извори стреса код студената здравствене његе. *XII Међународна научно- стручна конференција „Унапређивање квалитете живота дјеце и младих“*, 289-298.

Стрес најчешће дефинишемо као негативну психофизиолошку реакцију која се јавља када човјек процјени да је суочен са ситуацијом која га физички или психолошки угрожава, а која изазива осјећај нелагоде, страха и незадовољства. Подражај који изазива стрес називамо стресором или извором стреса. Студирање је период који пред појединца ставља низ нових изазова који могу дјеловати стресогено: прилагођавање на нову околину и социјалне односе, већи академски захтјеви, нове одговорности и повећано оптерећење. Дуготрајно излагање стресу може резултирати тјескобом, повлачењем у себе, али и настанком болести. Резултати великог броја досадашњих истраживања показују да се повећао број студената са тешким психолошким проблемима, па расте занимање за проблем стреса код студената. Циљ рада био је утврдити дистрибуцију опаженог стреса и изворе академског стреса код студената здравствених студија, као и сагледати релације између социодемографских карактеристика испитаника и нивоа опаженог стреса. У раду је кориштен емпиријско-неекспериментални метод, а узорак истраживања чинило је 75 студената свих година студија здравствене његе. Добијени резултати показују да средња вриједност дистрибуције стреса код студената скреће ка вишим резултатима ($AS=2,80$; $SD=0,457$). Највећим академским стресорима код студената здравствене његе показале су се провјере знања и клиничке вјежбе при којима студенти имају контакт са тешким болесницима. Добијена је статистички значајна разлика у нивоу опаженог стреса између мушких и женских испитаника ($t=-2,759$; $p=0,007$), при чему виши ниво стреса испољавају женски испитаници. Идентификовање извора стреса, разумијевање узрока и посљедица стреса неопходан је корак у планирању превентивних програма како би се омогућила здрава и подстицајна академска клима, а тиме и заштитило здравље студената. Кључне ријечи: студент, стрес, извори стреса.

19. Павловић, Ј., Хацивуковић, Н., Живановић, С., Куцурски, Љ., **Калајић, О.,** Перућица, Р. (2022). Образовање медицинских сестара у Босни и Херцеговини. *Зборник радова - Научна конференција „SANUS“*, 15-20.

У временима свакодневних промјена, неопходно је окренути се напретку професије сестринства управо кроз трајно учење у програмима континуиране едукације и образовања. Свјетска здравствена организација указује на важност улагања у образовање медицинских сестара, те јачања и препознавања сестринске улоге у здравственом систему. Циљ рада је описати важност образовања медицинских сестара у Босни и Херцеговини. Модерно сестринство захтијева едукацију као приоритет у професионалном животу медицинске сестре. Успјешност медицинске сестре не зависи само о њеној хуманости и способности савладавања савремене технологије, него и о трајној/континуираној едукацији у првом реду кроз формално образовање. Познавање савремене концепције сестринског рада даје сестрама прилику да у достигнућа медицине примијене најновије моделе здравствене његе. Зато су потребни елементи који дефинишу

здравствену његу као дјелатност у систему здравствене заштите: дјелокруг рада, методе рада, стандарди, критеријуми и нормативи што све заједно води ка унапређењу квалитета здравствене његе, а може се научити само током образовања. Модерно сестринство фаворизује едукацију као приоритет у професионалном животу медицинских сестара. Медицинске сестре заузимају кључно мјесто у пружању здравствене његе и имају потенцијал да значајно допринесу побољшању здравственог система становништва БиХ. Одговорност будућих медицинских сестара и техничара у будућем професионалном раду је велика, посебно због чињенице да се дјелатност здравствене његе у свијету развија, тако да се у средиште свих сестринских активности поставља човјек и здравље умјесто болести. Кључне ријечи: медицинске сестре, образовање, здравствена њега, квалитетне услуге.

20. Калајић, О., Перућица, Р., Павловић, Ј., Живановић, С. (2022). Детерминанте емоционалне компетентности код студената медицинских и здравствених наука. *Зборник радова - Научна конференција „SANUS“*, 31-39.

Емоције чине основне елементе социјалних интеракција, па је за сва занимања која су у интеракцији са другим људима, важна емоционална компетенција. За професију здравствених радника, поред стручних знања и вјештина, посебно је важно испуњавање емоционалних и социјалних потреба, те поштовање болесникових жеља и одлука. Циљ рада је сагледати дистрибуцију емоционалне компетенције код студената медицинских и здравствених наука, као и сагледати релације између социо-демографских карактеристика испитаника и нивоа емоционалне компетентности. У раду је кориштен емпиријско-неекспериментални метод, а узорак истраживања чинило је 277 студената Медицинског факултета Фоча. Добијени резултати показују да средња вриједност дистрибуције емоционалне компетентности код студената медицинских и здравствених наука скреће ка вишим резултатима ($AS=3,80$; $SD=0,45$). Упоредијући резултате на појединачним субскалама Упитника емоционалне компетентности, запажа се да испитаници најбоље резултате остварују на субскали Способност управљања емоцијама ($AS=3,95$; $SD=0,42$), затим на субскали Способност учовања и разумијевања емоција ($AS=3,80$; $SD=0,50$), док је најнижи резултат добијен за субскалу Способност изражавања и именовања емоција ($AS=3,64$; $SD=0,59$). У савременом друштву, здравствени радници се удаљавају од традиционалних стандарда бриге о болесницима, те се све више уводи појам холистичког и индивидуалног приступа сваком пацијенту. У складу с тим, учења о властитим емоцијама и развијање емоционалне компетентности, неопходан су корак у планирању програма усмјерених за даљи развој професије здравствених радника.

21. Хадивуковић, Н., Павловић, Ј., Рачић, М., Ивковић, Н., Калајић, О., Перућица, Р., Живановић, С., Куцурски, Љ. (2022). Поређење неких функционалних и антропометријских параметара као фактора ризика за фрагилност међу половима код старих особа. *Општа медицина*, 28(1), 27-36.

Увод. Специфична карактеристика старијих особа је њихова крхост /или фрагилност. Због распрострањености фрагилност је потребно схватити као приоритет јавног здравља. Циљ рада. Испитати повезаност функционалних и антропометријских параметара са фрагилношћу код особа старости преко 65 година. Метод. Истраживање је дизајнирано као студија пресека и обухватило је 446 старијих лица. Као инструменти истраживања коришћени су општи упитник, за процјену функционалног статуса Tinetti тест и од антропометријских параметара обим надлактице и обим средње циркумференције потколенице. Од статистичких тестова користили смо χ^2 тест, а Пирсонова (Pearson) корелацијска анализа коришћена је за анализу корелације. Резултати. Особе женског пола су имале лошији функционални статус, ход и равнотежу у односу на особе мушког

пола ($\chi^2=4,125$; $p<0,127$). Уочено је да су испитаници мушког пола имали веће вриједности обима надлактице ($26,96 \pm 3,44$) у односу на женски пол, док су особе женског пола имале веће вриједности обима средње циркумференције поткољенице ($32,66 \pm 6,29$). Анализирајући повезаност антропометријских мјерења са укупним скором Tinetti теста и у односу на пол испитаника, уочено је да између параметара постоји корелација. Закључак. Висок проценат испитаника старијих од 65 година има лош функционални статус, као и ниже вриједности антропометријских маркера, што указује на то да они могу бити потенцијални фактори ризика за настанак фрагилности код особа старијег животног доба. Кључне ријечи. Старе особе, фрагилност, функционални статус, антропометријски параметри.

22. Vuksanović, G., Marić, J., **Kalajdžić, O.**, Zečević, I., Matović, S., Ristić, S. (2022). Post-chemotherapy cognitive dysfunction in women with breast cancer. *Biomedicinska istraživanja*, 13(1), 95-104.

Cancer-related cognitive dysfunction is an important clinical problem that can interfere with the daily functioning, work productivity, childcare, and other responsibilities of women with a history of breast cancer. Risks of cancer-related cognitive impairment include cancer and cancer treatment, as well as patient-related vulnerabilities. There is no established standard of neuroprotective care or treatment for breast cancer-related cognitive impairment. Key words: cancer-related cognitive impairment, breast cancer, women.

Радови штампани у изводу

1. **Калајџић, О.**, Вуксановић, Г., Перућица, Р., Бакоч, А. (2018). Однос између особина личности и самопоштовања код адолесцената. *Зборник сажетака научно стручни скуп „Пети сарајевски дани психологије“*, стр. 27.

У овом истраживању аутори су се бавили самопоштовањем адолесцената, а главни циљ истраживања био је утврдити релације између особина личности и самопоштовања код адолесцената. Такође, циљ истраживања био је и испитати разлике у самопоштовању адолесцената с обзиром на њихова саоцијално-статусна обиљежја (пол, фаза адолесценције, школски/академски успјех и образовни ниво родитеља). У истраживању је учествовало 309 адолесцената (168 женског и 141 мушког пола). Просјечан узраст испитаника је 18,74 ($SD=1,96$). Самопоштовање адолесцената процјењивало се Росенберговом скалом самопоштовања, а за процјену особина личности кориштен је упитник Великих пет плус два. Подаци о социјално-статусним карактеристикама добијени су на основу Упитника за адолесценте који нам је пружио податке о обиљежјима адолесцената која су релевантна за ово истраживање. Добијени резултати показују да адолесценти имају висок ниво самопоштовања и да младићи испољавају већи ниво самопоштовања од дјевојака ($z=-2,05$; $p<0,05$). Самопоштовање адолесцената статистички је значајно повезано са сљедећим особинама личности: екстраверзија ($r=0,28$; $p<0,01$), неуротицизам ($r=-0,43$; $p<0,01$), позитивна валенца ($r=0,39$; $p<0,01$) и савјесност ($r=0,22$; $p<0,01$), док агресивност, негативна валенца и отвореност не корелирају значајно са самопоштовањем адолесцената. Разлика у самопоштовању није нађена с обзиром на фазу адолесценције, школски/академски успјех адолесцената и образовни ниво родитеља. Екстраверзија, позитивна валенца и савјесност позитивно корелирају са самопоштовањем, док неуротицизам негативно корелира са самопоштовањем адолесцената. Кључне ријечи: самопоштовање, особине личности, адолесценција.

2. **Калајџић, О., Вуксановић, Г., Перућица, Р., Бакоч, А. (2019).** Социо-статусне детерминанте мотива општег постигнућа код адолесцената. *Књига резимеа Шести конгрес психолога босне и Херцеговине, стр. 163.*

Мотив постигнућа чини мање или више изражена потреба за компетенцијом, односно за успјешношћу у ситуацијама када је потребно достићи или превазићи неки стандард успјешности. Досадашња сазнања говоре да је мотив постигнућа један од индивидуалних потенцијала неопходних за напредак на личном, професионалном и друштвеном плану, што је био и подстицај да се у овом емпиријско-неексперименталном истраживању бавимо мотивом постигнућа. Главни циљ истраживања био је утврдити дистрибуцију овог мотива на популацији адолесцената, као и однос неких социо-статусних карактеристика адолесцената и мотива општег постигнућа. Узорак истраживања чинило је 714 адолесцената (255 младића и 459 дјевојака), а просјечан узраст испитаника је 18,74 година ($SD=1,99$). Истраживањем су обухваћени адолесценти из херцеговачке и сарајевско-романијске регије. Инструменти кориштени у истраживању су скала мотива општег постигнућа и упитник о социјално-статусним карактеристикама испитаника. Добијени резултати показују да адолесценти имају висок ниво мотива општег постигнућа ($AS=208,61$; $SD=27,42$; $Sk=-0,538$; $Ku=1,386$). Младићи испољавају већи ниво мотива општег постигнућа од дјевојака ($z=-4,50$; $p<0,01$). Постоји статистички значајна разлика у испољавању мотива општег постигнућа с обзиром на период адолесценције, па резултати показују да млађи адолесценти испољавају већи ниво мотива општег постигнућа од старијих адолесцената ($z=-4,17$; $p<0,00$). Материјалне прилике у којима адолесценти живе представљају статистички значајан извор разлика у испољавању мотива општег постигнућа код адолесцената ($\chi^2=29,31$; $p<0,00$). Иако социо-статусне карактеристике испитаника (пол, фаза адолесценције, материјалне прилике) представљају значајан извор разлике у мотиву општег постигнућа, да би се откриле и друге детерминанте овог мотива у обзир треба узети и интелектуалне способности и особине личности, као и додатне мјере околине и социо-економског статуса адолесцената. Кључне ријечи: мотив општег постигнућа, адолесценти, социо-статусна обиљежја

3. **Вуксановић, Г., Калајџић, О., Перућица, Р., Зечевић, И. (2019).** Однос између емоционалне интелигенције и опаженог стреса код студената медицине. *Књига резимеа Шести конгрес психолога Босне и Херцеговине, стр. 143.*

Академски живот студената представља свакодневно суочавање са бројним стресорима. Емоционална интелигенција основа је за активно, адаптивно суочавање са стресом. Особе са високом емоционалном интелигенцијом могу боље препознати потенцијалне стресоре, користе емоције у суочавању са проблемима, на бољи начин се носе са негативним емоцијама у стресним ситуацијама. Циљ спроведене студије био је испитати однос између нивоа испољавања емоционалне интелигенције и нивоа испољавања опаженог стреса код студената медицине. Узорак истраживања је пригодни и чинило га је 420 студената медицинског факултета. Инструменти кориштени у истраживању су скала опаженог стреса и упитник емоционалне регулације и контроле. Кориштени су следећи статистички поступци: мјере варијабилитета, мјере централне тенденције, Пирсонов Хи-квадрат, коефицијент контингенције С. Анализом добијених резултата утврђено је да постоји статистички значајна разлика између опаженог стреса и емоционалне интелигенције код студената ($Coeff. = .347$, $\chi^2 = 57.393$, $df = 4$, $p < .001$). Односно, већина испитаника која има низак ниво опаженог стреса има средњу до високу емоционалну интелигенцију. Исто тако, ниједан испитаник високе емоционалне интелигенције нема висок опажени стрес. Резултат студије сугерише двије могуће стратегије: избор будућих студената може бити заснован на емоционалној

интелигенцији, као и да би требало да постоје програми за побољшање емоционалне интелигенције студената. Кључне ријечи: емоционална интелигенција, опажени стрес, студент.

4. **Калајић, О.,** Бакоч, А., Перућица, Р. (2022). Детерминанте стреса код родитеља дјеце са сметњама у развоју. *Зборник сажетака Пета међународна конференција мултидисциплинарни приступи у едукацији и рехабилитацији, стр.103.*

Родитељски стрес је узнемирујући осјећај који је повезан са захтјевима родитељске улоге и квалитативно је различит од стреса у другим подручјима живота. Подизање дјетета са сметњама у развоју је пропраћено додатним обавезама и изазовима за родитеље што може водити повећању родитељског стреса и значајно утицати на породично благостање. Циљ овог истраживања био је да се испита присуство симптома стреса код родитеља у породицама дјеце са сметњама у развоју. Методе: Узорком су обухваћена 122 испитаника, чланови Удружења родитеља дјеце са сметњама у развоју, са подручја Источне Херцеговине и Сарајевско-романијске регије. Највећи проценат испитаника је женског пола (78,72%), док је просјечна старосна доб испитаника 46,97 година ($SD = 12,04$). За прикупљање података користили смо социодемографски упутник и Скалу симптома стреса – 16. Добијени резултати показују да вриједности медијана дистрибуције стреса код родитеља дјеце са сметњама у развоју нагињу ка нижим вриједностима ($Mdn = 26,50$). Најинтензивнији симптоми стреса су главобоља, нервоза и поремећај спавања. С друге стране, симптоми стреса са најмањим интензитетом јављања су дрхтање руку, знојење дланова и губитак апетита. Није добијена статистички значајна разлика у нивоу испољавања стреса у односу на пол ($p = 0,138$), старосну доб испитаника ($p = 0,543$) и радни статус ($p = 0,429$). Статистички значајна разлика је уочена у нивоу испољавања стреса у односу на врсту ометености дјетета ($p = 0,010$), при чему највећи стрес доживљавају родитељи дјеце са вишеструким сметњама, а најмањи родитељи дјеце са хроничним и тјелесним сметњама. Налази ове студије упућују да је неопходно радити на оснаживању породице и пружању подршке родитељима дјеце са сметњама у развоју, у превазилажењу потешкоћа са којима се суочавају, а у циљу редуцирања родитељске бриге и стреса, али и унапређивања квалитета живота ових породица. Кључне ријечи: стрес, родитељи, дјеца са сметњама у развоју.

³ Просјечна оцјена током основних студија и студија првог и другог циклуса наводи се за кандидате који се бирају у звање асистента и вишег асистента.

⁴ Навести све претходне изборе у звања.

⁵ Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА**Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора**

Кандидат доц. др Оливера Калајџић је као асистент и виши асистент изводила вјежбе из следећих предмета на студијским програмима Медицинског факултета: Развојна психологија, Интерперсонална комуникација, Психологија особа оштећеног слуха, Рад са родитељима, Групна терапија, Психологија развојног доба и старења, Здравствена њега у ванредним приликама, Основе науке о понашању и Неуропсихологија.

Образовна дјелатност после последњег избора/реизбора

Навести све активности (уџбеници и друге образовне публикације, предмети на којима је кандидат ангажован, гостујућа настава, менторство⁶)

Објављена монографија

Калајџић, О. (2022). *Личност младих и поглед у будућност*. Фоча: Медицински факултет. 211. стр. (монографија), СІР-Каталогизација у публикацији Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, Бања Лука, ISBN 978-99976- 968-4-7, COBISS.RS-ID 137106945.

Предмети на којима је кандидат ангажован

Од академске 2018. године кандидат је ангажован као предметни наставник на Медицинском факултету Фоча на следећим предметима:

- а) први циклус студија: Развојна психологија, Педагошка психологија, Психологија личности и Ментално здравље дјеце школског узраста (Студијски програм специјална едукација и рехабилитација), Ментално здравље и Медицинска психологија (Студијски програм Здравствена њега)
- б) други циклус студија: Ментално здравље особа ометених у развоју (Студијски програм Специјална едукација и рехабилитација)

Од академске 2019/20. године кандидат је ангажован као гостујући професор на Филозофском факултету Универзитета Црне Горе, гдје реализује наставу на првом циклусу студија из предмета: Теоријске основе развојне психологије и Примјењена развојна психологија (Студијски програм за психологију) и Развојна психологија (Студијски програм за педагогију).

У академској 2020/21. години на Филозофском факултету Универзитета Источно Сарајево реализује наставу на првом циклусу студија из предмета: Развојна психологија 1 и Развојна психологија 2 (Студијски програм Психологија), Развојна психологија (Студијски програм Социологија са социјалним радом), као и наставу на другом циклусу студија из предмета Вјештине комуникације у школи (Студијски програм Психологија).

У академској 2020/21. години на Православном Богословском факултету „Свети Василије Острошки“ у Фочи, реализује наставу из предмета Развојна психологија (први циклус студија).

Менторства и чланства у комисијама за оцјену и одбрану магистарских и мастер радова

- Магистарски рад *Креативност наставника у подстицању школског достигнућа ученика* Нејре Несимовић Кхедр, **ментор**, бр. одлуке: 1906/20, Филозофски факултет Пале (рад одбрањен 30.10.2020.године)
- Мастер рад *Однос неких димензија Телегеновог модела личности са ставом о породици и ставом о раду* Иконије Голић, **члан Комисије** за оцјену и одбрану, бр. одлуке: 736/21, Филозофски факултет Пале
- Мастер рад *Релације самопоштовања, емпатије и агресивног понашања адолесцената* Весне Станишић, **члан Комисије** за оцјену и одбрану, бр. одлуке: 2800/21, Филозофски факултет Пале
- Мастер рад *Когнитивна и емоционална емпатија као чиниоци става ученика разредне наставе према вршњацима са сметњама у развоју* Ане Лукић, **члан Комисије** за оцјену и одбрану, бр.одлуке: 01-3-192, Медицински факултет Фоча
- Мастер рад *Детерминанте ставова дјеце основношколског узраста према вршњацима са сметњама у развоју* Слађане Ђорем, **члан Комисије** за оцјену и одбрану, бр.одлуке: 01-3-59, Медицински факултет Фоча
- Ментор и члан комисије за одбрану дипломских радова на Медицинском и Филозофском факултету УИС

Чланства у комисијама за избор наставника и сарадника

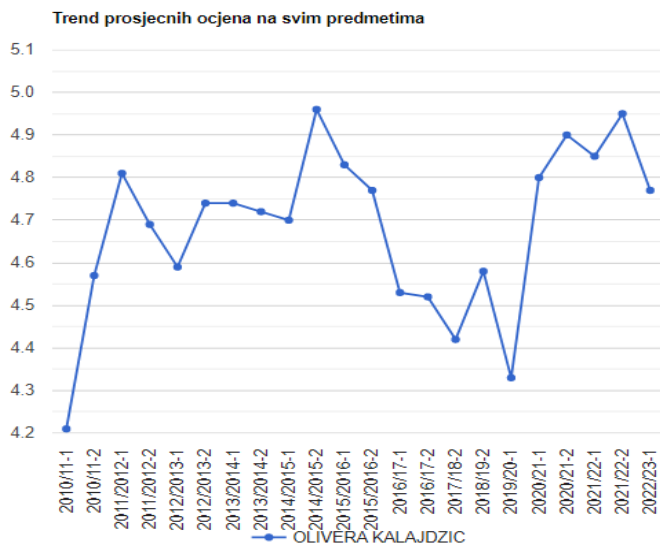
- Избор вишег асистента за ужу научну област Општа психологија, на Медицинском факултету Фоча, **предсједник Комисије**, бр.одлуке: 01-3-54
- Избор наставника у звање доцента за ужу научну област Општа психологија, на Универзитету „Џемал Биједић“ у Мостару, **члан Комисије**, бр.одлуке: 142-1-6-/292/20

Резултати анкете⁷

Резултати анкете показују да је кандидат оцјењиван високом оцјеном. Оцјена је била изнад 4.20 од почетка оцјењивања (академска 2010/11. година). Од академске 2020/2021. године оцјене су изнад 4.75.

https://anketa.ues.rs.ba/incl/graph/grafistorijaNastavnikSkgodSem.php?id_orgjed=19&id_kadar=538 - Google Chrome

anketa.ues.rs.ba/incl/graph/grafistorijaNastavnikSkgodSem.php?id_orgjed=19&id_kadar=538

Информација о одржаном приступном предавању⁸

Кандидат доц. др Оливера Калајџић, у континуитету, од 2007. године па до данас, изводи наставу у високошколским устновама из предмета који припадају научној области за коју је конкурисао, па сходно члану 93. Закона о високом образовању Републике Српске, није било потребно да кандидат пред Комисијом одржи предавање из наставног предмета уже научне области за коју је конкурисао.

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Навести учешће у НИ пројектима (одобрени и завршени: назив НИ пројекта са ознаком, период реализације, да ли је кандидат руководилац или учесник). Остале стручне дјелатности.

Учешће у пројектима

- Учесник испред УИС-а на пројекту Високо образовање - образовање за све/Дијалог за будућност (2018-2019), а који се спроводи у сарадњи са УН и Универзитетом у Сарајеву

Учешће са саопштењима на научним скуповима

- Научно стручни скуп, „Пети сарајевски дани психологије“, 2018.
- Шести конгрес психолога Босне и Херцеговине, 2019.
- Пета међународна конференција Мултидисциплинарни приступи у едукацији и рехабилитацији, 2022.

Рецензије

- Рецензент уџбеника *Здравствена њега са породичном медицином*, Завод за уџбенике и наставна средства Источно Сарајево, бр. одлуке: 00-5-76-1/23
- Рецензент уџбеника *Свеобухватна геријатријска процјена у сестринској пракси*, Медицински факултет Фоча, бр. одлуке: 01-03-174
- Члан рецензентског тима за часопис *Биомедицинска истраживања*, издавача Медицинског факултета Фоча
- Члан рецензентског тима за часопис *Специјална едукација и рехабилитација*, издавача Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду

Остале стручне дјелатности

- Од 2007. до 2008. год. одрађивала је приправнички стаж у Клиничко-болничком центру Фоча, те 2008. године у Министарству здравља и социјалне заштите положила стручни испит за звање дипломирани психолог.
- Од 2009. до 2011. године била је ангажована на допунски рад у Дому здравља Фоча при Јединици за област менталног здравља.
- Од 2013. до 2017. године стални је члан Првостепене стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјеце и омладине са сметњама у развоју за општине Фоча, Ново Горажде, Чајниче, Рогатица, Рудо и Вишеград.
- Од 2021. године стални је члан Првостепене стручне комисије за утврђивање способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивања функционалног стања корисника за општину Калиновик.
- Именована Рјешењем Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске, као члан Комисије за лиценцирање о испуњености услова за почетак рада новог усмјерења Ментално здравље дјеце и младих, већ постојећег студијског програма мастер здравствених студија – другог циклуса академских студија Медицинског факултета у Бањој Луци (бр. одлуке: 19.040/612-186-4-3/19).
- Члан Комисије за мастер радове на II циклусу студија, на смјеровима Медицинског факултета Фоча, бр. одлуке: 01-3-116.

Други кандидат и сваки наредни ако их има (све поновљено као за првог кандидата).

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁹

Интервју са кандидатом одржан је 27.04.2023. године у времену од 11h до 11.45h, коришћењем видео конфернцијског система (платформа ZOOM), у присуству проф. др Ирене Стојковић и проф. др Бојане Маринковић. На основу обављеног разговора са кандидатом, Комисија констатује да је кандидат показао потпуну посвећеност настави и научно-истраживачком раду, те да својим компетенцијама испуњава опште и посебне услове предметног конкурса, који су потребни за избор у звање ванредног професора.

⁶ Уколико постоје менторства (магистарски/мастер рад или докторска дисертација) навести име и презиме кандидата, факултет, ужу научну област рада.

⁷ Као доказ о резултатима студентске анкете кандидат прилаже сопствене оцјене штампане из базе.

⁸ Кандидат за избор у научно-наставно или умјетничко-наставно звање, који није раније изводио наставу на високошколској установи, дужан је да, пред комисијом коју формира вијеће чланице Универзитета, одржи предавање из области за коју се бира.

⁹ Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразуијева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа).

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава, уз обавезно констатовање да ли се на кандидата односе минимални услови за изборе у звања из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) или из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Први кандидат

На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) ¹⁰

Минимални услови за избор у звање ¹¹	испуњава/ не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
<i>Навести кумулативно прописане минималне услове за избор у звање</i>		
Има проведен најмање један изборни период у звању доцента	ИСПУЊАВА	Кандидат др Оливера Калајџић провела је један изборни период у звању доцента (бр.одлуке 01-С-257-LI/18 од 14.09.2018.године – Сенат УИС)
Има најмање пет научних радова из области за коју се бира, објављена у научним часописима и зборницима са рецензијом након избора у звање доцента	ИСПУЊАВА	Кандидат др Оливера Калајџић објавила је 22 научна рада у научним часописима и зборницима са рецензијом из области за коју се бира
Има најмање једну објављену књигу (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) након стицања звања доцента	ИСПУЊАВА	Кандидат др Оливера Калајџић објавила је научну монографију под називном <i>Личност младих и поглед у будућност</i>
Био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса	ИСПУЊАВА	Кандидат др Оливера Калајџић има једно менторство на другом циклусу студија и чланство у четири Комисије за одбрану мастер рада

Додатно остварени резултати рада (осим минимално прописаних)

Руководилац Катедре општеобразовних предмета на Медицинском факултету Фоча, Универзитета у Источном Сарајеву од 2020. године.

Други кандидат и сваки наредни уколико их има (све поновљено као заправо)

На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из

//

Приједлог кандидата за избор у академско звање (навести звање, ужу научну/умјетничку област) са образложењем приједлога комисије. Уколико једанили више кандидата задовољавају услове за избор у звање према конкурс, комисија мора дати образложење о разлозима доношења своје одлуке, конкретно и јасно.

Увидом у приложену документацију утврђено је да пријављени кандидат, доц. др Оливера Калајџић, испуњава законом прописане услове за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Општа психологија.

Кандидат има проведен један изборни период у звању доцента за ужу научну област Општа психологија. Од последњег избора у звање има објављену једну научну монографију и 22 научна рада објављена у часописима и зборницима са рецензијом из области за коју се бира. Кандидат је био ментор једног магистарског рада и члан у четири Комисије за оцјену и одбрану мастер рада. Кандидат је био резезент уџбеника и радова у научним часописима, учесник научних и стручних скупова и учесник једног пројекта. Кандидат је остварио и одличне резултате у наставном дијелу рада, што потврђују високе оцјене на студентским анкетама. Узимајући у обзир наведено, а у складу са чланом 77. Закона о високом образовању, као и члановима 5. и 38. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, констатујемо да кандидат доц. др Оливера Калајџић испуњава прописане услове конкурса за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Општа психологија. На основу свих научних, стручних и образовних резултата Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Медицинског факултета Фоча и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да доц. др Оливеру Калајџић изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Општа психологија.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. др Ирена Стојковић, редовни професор, Општа психологија, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду, предсједник

2. др Шуајб Солаковић, ванредни професор, Општа психологија, Филозофски факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, члан

3. др Бојана Маринковић, ванредни професор, Развојна психологија, Филозофски факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, члан

¹⁰ Навести „Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20)“ или „Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20)“, у зависности да ли кандидат користи право на избор по условима који су важили прије ступања на снагу важећег Закона о високом образовању.

¹¹ У зависности у које се звање бира кандидат, навести минимално прописане услове на основу члана 81, 82, 83. и 90. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20) или на основу члана 77, 78. и 87. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20), односно на основу члана 37, 38. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини саставни дио овог извјештаја комисије.

Ч Л А Н К О М И С И Ј Е:

1. _____

Мјесто: Фоча

Датум: 05.05.2023. године